

Ik geloof dat ik van je hou, misschien

Erica Smits

Ik dacht dat de gênantheid van schrijven iets universeels was. Iedereen die ooit op school een opstel heeft moeten voorlezen weet hoe het voelt door de grond te willen zakken. [...] Maar waarom? Omdat schrijven een kijkje in het hoofd van de schrijver biedt, dus iets intiems is? [...] Het ligt [...] niet aan de taal, maar aan het opschrijven op zich. Aan de poging de vluchtigheid op te heffen. [...] het gênante van het schrijven komt voort uit de gênantheid van het leven zelf.

(Juli Zeh, Briefroman)

Julie, het hoofdpersonage van mijn verhaal, houdt van Dimitri Verhulst. Dat vertelt ze hem ook aan het einde van een reeks brieven waarin ze met hem haar verlangens deelt. Ze wil zoals hij een beroemd schrijver zijn, ze wil liefde, ze wil seks en het zweet voelen op een ander vel.

Julie schrijft ook naar haar braaf getrouwde vriend Karel, die ze zover krijgt een erotische scène over haar te schrijven, naar een onschuldige bibliothecaresse die in haar web van biseksuele liefde verstrikt geraakt en naar haar ex-man, omdat schrijvers alleen maar schriftelijk dingen kunnen afronden.

(Erica Smits)

Ravels, 17 november 2014

**Geachte heer Verhulst,
Beste Dimitri,**

Soms denk ik: ik gooi die laptop door het venster. Ik kap ermee, ik doe het niet meer, de muze kan de pot op. Ik haat het dat het mij niet lukt om gebeurtenissen neer te pennen, zo van en toen dit en toen dat. Uit wanhoop probeer ik dan om mijn medemens te observeren, u weet wel, op de bus enzo. Maar eerlijk, ik zie er de zin niet van in. Dan zit je je daar passief te bemoeien met andermans zaken, bijvoorbeeld zo'n oude man die voor zich uitstaart in de bus en het jonge meisje dat niet naast hem gaat zitten en dan zou je moeten weten wat er in haar omgaat. Wie weet heeft ze oudemannenangst, misschien wil ze wel staan omdat ze er de volgende halte alweer uit moet. Weet ik veel. Ik kan het al zeker niet verzinnen.

Voor het raam van de bibliotheekzaal waar ik doorgaans schrijf, staat een boom. De vogels vliegen in en uit, soms valt het avondrood heel mooi en droom ik weg bij de oranjeroze slierten en het geruis van het gebladerte. Dan hoor ik bijna, bijna, het verhaal opdoemen waar ik al zo lang op wacht. Ziet u, ik zou willen zijn zoals u en boeken schrijven die op leeslijsten voor middelbare scholen komen, beroemde boeken die prijzen winnen, en dan wil ik interviews geven, net als u, waarin ik welbespraakt en bedaard antwoord op de vragen. Maar ik wil niet schrijven over de vrouw aan de kassa van de supermarkt die al haar koperen muntjes een voor een moet uittellen. Je ziet dat ze geen geld heeft, je ziet haar rimpels en haar versleten jas. Wat moet je daarmee, je schrijft toch geen sentimenteel gedoe?

Ik wacht. Maanden nu al, en er komt niets. Weet u, het meest briljante dat aan mijn wil-graag-kan-niet-brein ontsproot, was een ode aan de buschauffeur. Dat hij zo'n mooie blauwe ogen had en van mijn leven elke dag een feest maakte voor de vijftien minuten dat ik met hem mocht meerijden. Puberaal, sentimenteel gedoe, de illusies van een veertienjarige met een ingebeelde liefde.

Vlak voor ik in slaap val, verschijnen er soms beelden. Over een vampiervrouw die duizenden jaren wacht om haar grote liefde haar vergiffenis te schenken. Ze houdt daar leegte aan over, dat spreekt vanzelf. Of ik zie een flard van een man, ineengestuikt op de keukenvloer. Hij ligt er al een paar uren, te kijken naar de korrelige structuur van het tegelvoegsel, hij vraagt zich af hoe het nu verder moet, of hij zal opstaan. Is dit het begin van het einde? Zal hij hier sterven, tussen de formica kastjes, omringd door de geur van rottende etensresten? Dweperij. Pathetische fantasieën voor mensen die de werkelijkheid niet interessant genoeg vinden. Die beelden zeggen dan ook nog eens genoeg op zichzelf. Wat kan een schrijver daar nu nog aan toevoegen?

En waarom? Waarom een vrouw eeuwen in wanhoop laten rondwaren als de oudjes met spijt in het hart gewoon bij elkaar te rapen zijn in het eerste het beste rusthuis? Waarom het leven uit een man op zijn vloertegels laten sijpelen als de halve Westerse wereld aan de antidepressiva zit? Wat heeft het voor nut om te schrijven als buiten de bib het ware leven wacht?

En toen bleek een paar weken geleden dat u naar mijn dorp zou komen. Zoiets houdt mij wakker, uren soms. Want ik lees ze allemaal, uw boeken, en ik zie wat u doet, waar uw ambacht een motief maakt van een verwaarloosde hond wier puppy's verzopen moeten worden, hoe de eindes van uw hoofdstukken teruggrijpen naar het begin en hoe het laatste hoofdstuk alles samenbrengt en ik vraag me af hoe u dat doet. Waarom kan u verhalen vertellen over moeders die hun kinderen niet willen hebben en wordt het toch niet sentimenteel? Waarom lijken de werelden die u schept zoveel op de echte en zijn ze toch niet banaal? Nijdig word ik ervan, bijna zou ik uw boeken bij het oud papier zetten. Toch bent u gewoon een man, natuurlijk. Zoals ik gewoon een vrouw. Daarom besloot ik naar uw lezing te komen, mijnheer Verhulst. Ik wou u zien zitten, staan, ik wou u horen spreken, ik wou weten of u een écht mens bent met warm bloed dat door uw aders klopt. En ik wou uw nieuwe boek laten signeren.

Ziet u, ik heb al meer dan een jaar niet meer gevreeën. Heel cliché allemaal, de echtgenoot werd verliefd op een

ander. Dus ik doe het tegenwoordig met mezelf. Na een tijdje kan een mens daar al eens gek van gaan doen. Dan ga je brieven schrijven aan je idolen, want die affectie moet toch ergens heen, nietwaar? Of dan ga je plots naar literaire lezingen, met prachtige voornemens en de moeder wanhoop. Ik zou op u afstappen na het programma en u vertellen waarom uw boeken mij keer op keer zo gelukkig hebben gemaakt. En dat zou ik dan heel welbespraakt doen, want het is toch zonneklaar dat je niet gewoon een boek in de handen van zijn maker kan duwen om dan schaapachtig op zijn handtekening te staan wachten. Helaas is het anders gelopen.

Netjes wachtend in de rij bedacht ik me dat ik een klinkende volzin klaar moest hebben. Ik bedacht ook dat de volzin kort moest zijn. En bijzonder. Wat kon ik zeggen? Waarschijnlijk hoort u elke dag hoe briljant mensen uw werk vinden, recensenten schrijven dat u een sterk stilist bent die alle registers van de taal beheerst. Waarschijnlijk spreken moeders en lotgenoten u aan om u te vertellen welke emoties u bij hen losweekt. Wat kon ik u vertellen dat u nog niet eerder had gehoord? Maar het was al te laat. Met een stuntelig alsjeblijft en een verwrongen glimlach heb ik u het boek in handen gegeven. Mijn naam kreeg ik nog net gezegd. Dus het is wel duidelijk. Ik kon nog geeneens twee zinnen bedenken om tegen u te zeggen, en dat pretendeert dan schrijfster te zijn. Jawel, u bent een man en ik ben een vrouw. U eet, u doucht, u schijt, net als ik. Maar hetzelfde zijn wij niet. Het is niet eerlijk, echt niet.

Met vriendelijke groeten

Julie Timmermans

Nu even niet

Pijn, kom mij niet zoeken.
Ik weet u wel te vinden
als ik eens een keer tijd heb
en nergens hoeft te zijn.
Dan roep ik u, beloofd.
Kom maar af dan, klop maar aan.
De deur zal opengaan
en ik zal zeggen
kom erin,
stil gaan liggen,
mijn handen voor mijn ogen slaan
en zwijgend schreeuwen
als u bij me binnendringt.

Maar niet nu.

J.T.

Ravels, 25 december 2014

Beste Dimitri

Ik blijf je schrijven. Het doet me deugd te bedenken hoe je mijn brieven leest aan je schrijftafel en er eens meewarig mee lacht. Een mens moet iets, uiteindelijk, en dan beter brieven aan jou dan crack of zielige feestjes voor dertigplussers. Zeker nu met kerst.

Het feest is voorbij. De hel was er niks bij. Zo'n eerste keer de eindejaarsfeesten zonder man, en dat in mijn mini-familietje. Met z'n drieën zijn we, mijn zoontje niet meegerekend. Mijn ma gescheiden, ik gescheiden en mijn zus eruit getrokken bij haar lief. Het is in de mode om te declameren dat we onafhankelijk en geëmancipeerd zijn, liefst met een glas Chardonnay erbij, maar zo voel ik mij toch niet.

Door een gemiddeld familiefeest kan je je nog enigszins laveren met gratie door een strakke verdeling aan te houden van de hoeveelheid gesprekstijd over het aantal aanwezige familieleden. Een kwartier per stuk volstaat ruimschoots, uitwisselingen van het genre 'zalige Kerstmis, jij zijt precies ook goed gekomen' en 'nog wat boontjes?' meegerekend. Helaas, die strategie zou de duur van onze kerstfeestjes beperken tot een halfuur, wat maar net volstaat om na een paar happen van de uitgestalde chips en nootjes een bord soep binnen te gieten. Daarna moeten er nog kroketten gegeten worden en dessert, en vervolgens kan je ook niet meteen de deur achter je dichtslaan; we zijn maar met zijn drieën, die bruggen moet je ook niet te gauw willen verbranden.

Kapot ben ik ervan. Het behouden van de vrolijke oppervlakkigheid zou moeten worden betaald zoals topvoetbal. In gesprekken met je naasten ben je na de prietpraat helaas aangekomen bij de ernstige thema's des levens. Hoe gaat het nu werkelijk met je? Och, nu al ongeveer een jaar voel ik me bij het vuilnis neergezet, ik heb wat mascara aan, maar een hoop stront blijft toch een hoop stront, ook met een zijden lintje errond. Niet bepaald kerstmisig. Of misschien hebben de dames interesse in mijn uit de hand gelopen hobby. Ze willen weten wat ik schrijf. Ja, zie je, sinds een maand of wat schrijf ik brieven aan Dimitri Verhulst. Gefronste wenkbrauwen, moeder en zus kijken elkaar zeer bezorgd aan. Oh, en hoe zit het met die vriend van je, zie je die nog? Neen, maar ik heb hem nog wel aan het schrijven gekregen, over mijn ontmoeting met Dimitri. Wat voor ontmoeting dat dan was? Oh, gewoon, gevraagd om een boek te signeren. Neen, da's geen echte ontmoeting, da's waar. Waar is die schop? Ik graaf dat gat in de grond al gauw zelf.

Plots zag ik daar voor me hoe ik waarschijnlijk moet lijken voor anderen. Een arm schaap dat haar geluk zoekt in boeken en haar affectie ophangt aan een auteur.

Het ergste is dat ik de hele dag heb zitten wachten op Karels antwoord. Karel is die vriend. Hij zette mij neer als seksueel geobsedeerde schrijversfan in de aanzet tot een kortverhaal. Miserie, miserie. Zie je, in dat verhaal zou ik jouw gedichten lezen bij de zelfliefde in plaats van als een normaal vrouwens te masturberen met een vibrator. Alsof dat nog niet genoeg was, zou ik ook nog eens even dure lingerie en een sexy jurk hebben gekocht om je te verleiden bij je lezing. Je herinnert je waarschijnlijk niet wat ik die dag aanhad. In werkelijkheid droeg ik de best passende broek die ik kon vinden in mijn kleerkast en voor ik de zaal binnenkwam heb ik nog snel het elastiekje uit mijn haar getrokken. Eigenlijk houd ik inderdaad niet van vibrators. Te veel getril, maar dat weet Karel niet. Maar ik doe het ook niet met gedichten.

Ik ben natuurlijk niet het personage – zij heet Kirsten --, maar op een of andere manier werkte dat verhaal mij toch op de zenuwen. Dacht Karel echt zo over mij? Dat mijn slip nat wordt door jouw volzinnen? Kirsten bracht ook nog een envelop mee naar de lezing van, let op, 'Dirk' Verhulst, met daarin haar beste kortverhaal. Ziedaar de briljante zet die ik zou doen om jouw aandacht te krijgen. Ik weet niet wat me meer irriteert, dat Kirsten zichzelf zo durft te verlagen of dat ik dat niet durf. Karel was wel lief voor me, hoor. Blijkbaar heb ik lange zwarte haren waarin je je hoofd kan begraven als je me langs achter neemt. Dat is waar, overigens, en ook dat ik het lijf heb waarbij

de slager zou vragen 'mag het een beetje meer zijn?'. Karel schreef dat niemand daar ooit 'neen' op antwoordt. Jammer genoeg geldt dat in de werkelijkheid enkel voor boterhamworst, en niet voor vrouwelijk buikvlees.

Plots zag ik daar voor me hoe ik waarschijnlijk moet lijken voor anderen. Een arm schaap dat haar geluk zoekt in boeken en haar affectie ophangt aan een auteur. Als je het zo bekijkt, wordt het misschien toch eens tijd voor een afspraak bij zowel huisarts als psycholoog, voor de ijzersterke combinatie van antidepressiva en gesprekstherapie. Heer dokter, ik leef in een wereld waarin een schrijver mijn beste vriend is. Het werd er alleen maar erger op toen ik probeerde Karel zover te krijgen dat hij dieper zou gaan graven in de verlangens van zijn personage. Een duwtje hier en ginder, een kleine hint dat ik al van je droomde toen ik nog niet wist hoe je er uitzag.

Ik had het moeten weten. Schadebeperking is niet het moment om subtiel te zijn. Karel vatte mijn antwoord op alsof ik hem meer seksuele handelingen wilde zien beschrijven, een stomende erotische scene waarbij je plots onverklaarbaar zelfzeker vanachter je signeertafeltje zou stappen om mij vast te grijpen en me tegen de dichtstbijzijnde muur te drukken. Nu ik erover nadenk, is dat misschien toch niet zo'n ramp. Weet je waarom hij het nog niet gedaan had? Omdat hij niet echt durfde schrijven over mij en seks. Doe het toch maar, argumenteerde ik in een schrijven van twee bladzijden. En sindsdien wacht ik dus op een antwoord. Neen, lieve Dimitri, bij boterhamworst mag het wat meer zijn, bij vrouwenvet toch liever wat minder.

Liefs, Julie

Ravels, 22 december 2014

Beste Karel,

Een poster van Dimitri heb ik nog niet aan mijn muur hangen, maar in mijn ingebeeld bed is hij van harte welkom. Toch, lieve schat, Dimitri lijkt niet de meest zelfzekere man die ik ooit al heb mogen aanschouwen, en ook niet de knapste. Zijn neus is te groot, om maar iets te noemen. Doorgaans val ik ook op mannen die langer zijn, niet die van het vlaggenmasttype, maar mannen die hun armen rond mij heen kunnen slaan en dan zijn ze helemaal rond mij en de wereld kan ontploffen. Mochten het uiterlijk en de houding de enige criteria zijn die bepalen of ik goesting krijg in een man, dan zou Dimitri, heel jammer voor hem, niet op de eerste plaats staan. Hij was zenuwachtig toen hij de zaal binnenkwam,

deed een moedwillige poging ons aan te kijken – keek toen overigens recht in mijn ogen, en helaas ook in die van beide gepensioneerde dames naast mij – en richtte toen snel zijn blik weer naar de grond. Er zat een zekere charme in die verlegenheid, zeker omdat hij nadien zo vlot antwoordde op de vragen en inspeelde op de opmerkingen van zijn collega's.

Dus alsjeblieft, ga verder dan het cliché. Stap weg van de razend populaire, onweerstaanbaar knappe schrijver die met een knipoog het hart van zijn fans sneller doet slaan. Wees gewoon jezelf en schrijf over écht verlangen. Het plezier waarmee je over 'Kirsten' schrijft, spat van het blad af. Je gunt haar het puberale gedrag en haar idolatrie, je vergeeft haar de obsessie. Desondanks zie ik in de verte, vaag op de achtergrond, dat de verteller zichzelf te sterk begrenst. Vanwaar die schaamte? Waarom schrijf je niet wat je ziet op de binnenkant van je oogleden? In jouw verhaal, lieve Karel, heb ik af en toe het gevoel alsof jij het nog niet durft, gewoon jezelf zijn zonder het gênant te vinden of zonder bang te zijn dat je ontmaskerd zal worden. Maar, het leven zelf is oneindig veel gênanter dan al wat jij bij elkaar verzonnen krijgt.

Waar je werkelijk over schrijven wil -- het verlangen naar de schrijver, de goesting, de erotiek die ontstaat in de gedachten van de lezer, daarover blijf je aan de oppervlakte. Wat zou je zelf doen en denken, wanneer je de elektriciteit onder je huid voelt zinderen door de zinnen van een ander? Koop jij dan nieuw ondergoed? Of probeer je zo onzichtbaar mogelijk vanop afstand dat verlangen te beleven, hopen dat de betovering mag blijven duren? Krijgt het puur geile geen andere kwaliteit wanneer de broek vol goesting niet enkel, of juist niet, het lichaam van de beoogde betreft?

Ik zal je een geheim verklappen: ik schrijf nooit zomaar, maar altijd voor iemand, en altijd omdat ik hoop dat hij of zij, tenminste voor heel even, een beetje verliefd wordt op mij. Alleen zo slaag ik erin die gêne te overwinnen en kan ik schrijven over zacht vlees en nog zachtere aanrakingen. Geef toe, in je verhaal heb je dingen verzwegen die je zelf zou willen lezen. Het is mogelijk dat daardoor je verhalen niet afraken. Of is het omdat alle ideeën afgekeurd worden als niet goed genoeg? Of als te goed? Dat wil zeggen: te dichtbij? Waarom zou je daar de rem op zetten?

Veel liefs
Je toegenege lezere
Julie ■

Lees het hele verhaal verder op onze website
www.gierik-nvt.be/EricaSmits